

Nyilt-tér.*)

NEMERE FUVAT.

Brassó, 1872. május 17-én.

1-ső fuvat Tisza Lászlóra.

Ne feledje ön május tizenkettődikét!

Történt pedig az Galacson 1863-ban június hó elején, midőn Cavour gróf elhalálózása után azon magyar menekültek, kik addig az olasz kormány védelmében részesültek — maga az olasz kormány által mint gyanusított Garibaldiánok üldöztetének. Egyike ezen menekülteknek valék magam is, ki tizenegy évi száműzetésem után haza akartam térni s jelentém magam B. Beke, akkori galaczi osztrák consulnál, nem kérve kegyelmet, um Gnade oder Ungnade, — kegyelem vagy halálra adám fel magam.

Bécsbe vitetém, elzaratám, Ő felsége, kegyelmes asszonyunk, mai királynénk hosszab betegségéből felgyógyulva érkezett vissza az osztrák fővárosba és ez uttal én kegyelmet nyertem.

De roszakaróim ezen legfelsőbb kegyelmet is rám nézve megmérgezték, midőn Klagenfurtba internáltatám.

Én a Kossuth hiv szolgálja és ma is rendithetlen tisztelője — ugyan azon helyre vitetém, a hol Görgey tábornok már 49 — óta internálva volt.

Ha nem akaszthatjuk fel testileg, gondolták az okkori kormány élén álló elleneim: kivégezzük erkölcsileg; hogy számításuk correct volt, megmutatta Maros-Vásárhelyt május 12-ike, a midőn kevésbé mult, hogy ön ki nem végeztetett engem testileg is.

Ne feledje ön május tizenkettődikét!

Áruló-e Görgey a mint Kossuth kimondá?

Avagy Görgey ártatlan az 1848-iki Magyarhon legdicsőbb embere, a mint az ön szájából hallám Tisza László ur? Ez a kérdés!!

Haragszom és méltán haragszom önre uram de férfiatlanságot feltenni önről távol legyen tőlem! távol legyen mondom, feltenni, hogy egy szót is tagadni merészelne abból, a mit ma mondani kénytelenitetem.

Történt pedig az Pesten ezelőtt három évvel. Napjára tisztán nem emlékszem, hogy Görgey engem lakásomon meglátogatott, és egy pár percz mulva szerencsém volt önhöz is, hogy írnék alá valami indítványt Erdélyt illetőleg.

No gondolám, e szép jelenet lesz, — Görgey és Tisza László az én szobámban.

És mi történt, nincs az a román, hol szerelmes kedvesét sok évek és fáradozások után feltalálva — adott volna szavakat a viszontlátás örömének, mint

a minő vallomásokat tön ön akkor, az ön előtt hidegen álló Görgeynek. Minő boldog ön, hogy láthatja dicső tábornokát, mily büszke ön, hogy az ő katonája volt, mily nyomorult gyávák, kik a Görgey becsületességében kétkedni merészelnek stb. stb.

Tagadja ön ha tudja ezen elbeszélésem!

Hogy mennyire tartom én a Görgey eljárását helyeseknek, azt a „Gazdátlan levelek“ czimű Görgey leveleiből, melyeket hozzám irt Klagenfurtba, bárki megláthatja.

Én itéletet kértem és kérek Görgeyre, mert ezen kérdés függőben tartása átokként fekszik a magyar nemzetem.

Birája nem akarok Görgeynek lenni, legkevésbé pedig hóhérja.

Vártam az ön térfias nyilatkozatát a tordai Görgey botrány után, az ön tordai választói, az ön dicső tábornokát bántalmazták, és hogy Görgeynek Vásárhelyre jöttével sieték megelőzni a tordaihoz hasonló botrányt, — a többi közt azt hívém, hogy legalább önnél elismerést nyerendek.

Ellenkezőleg; midőn rám orditák, hogy áruló vagyok mert az árulót védem, — Görgey-vezető, Görgey-szöktető stb. vagyok: ön bölcsen hallgatott.

Ez sem volt elég, hanem a tordai számoló beszédében önmagát tisztítandó — engem akart bepiszkolni, — olyat állítván róllam, a miből egy szó sem igaz; de ezen tordai számolásról második „Nemere fuvat“-ban fogok beszélni.

Mint a kancsal mészáros jobbra néz és balra üt: Görgey helyett szinte engem veretett agyon május 12-én Maros-Vásárhelyt az Elba nevű szigettel szemben — a gőzhajó togadó át ellenében létem alkalmával elordítja magát az ön vitézi seregének egy része: im itt van Berzenczey, az áruló, a Görgey szöktető, — üsd agyon, — és egy fiatal felkap egy — ugy legalább is — 5 fontos követ fejemhez vágva kalapot üté ki. És ha nincs ifj. Grf. Teleki Sámuel, ki ellene állott a tömegnek, be törnek a házba a hová szaladtam és ott marcangolnak össze, — köszönöm Tisza László ur!

Ti kik át mentek az uton őrizkedjete ott járni, a hol Tisza Lászlót éljenzik.

Ez az első fuvat.

(Folytatása következik).

Berzenczey László.

*) Ezen cikksorozatért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.